

Γιάννης Πανούσης Ενοπλος Ολυμπισμός

1. Πριν τρία (περίπου) χρόνια

Στο μανιχαϊσμό του παλαιού ψυχρού πολέμου συγκρούονταν δύο διαφορετικές ιδεολογίες/κοσμοθεωρίες. Σήμερα ο πλανήτης διατρέχει τον κίνδυνο να διχαστεί σ' εχθρούς και φίλους σε σχέση με τις αντιλήψεις των ΗΠΑ για την άμεση επιβίωση/επικυριαρχία τους.

Οι ΗΠΑ απάντησαν στο κτύπημα της 11/9/01 με *εθνικά κριτήρια* και όχι με βάση την επιχειρησιακή εξάρθρωση των υπονομευτών της παγκοσμιοποιημένης ειρήνης και της καθιέρωσης της διεθνούς αλληλεγγύης.

Η παγκοσμιοποίηση του FBI και της CIA, στο πλαίσιο του συντονισμού και της εποπτείας της διεθνούς αστυνόμευσης (ή του 10ετούς πολέμου κατά της τρομοκρατίας), άνοιξε δρόμο στην ενδοεπικρατειακή τρομοκρατία.

Τι είχαμε διαπιστώσει:

Όπως και να ονόμασαν οι ΗΠΑ αυτή την κατάσταση («Πόλεμο, Σταυροφορία, Ανθρωπιστική επέμβαση, Καταναγκαστική διπλωματία»), έδιναν την εντύπωση ότι ενεργούν με βάση μια αίσθηση «χαμένης αθωότητας» ή «πληγωμένου εγωισμού» και όχι σύμφωνα με μια στρατηγική νόμιμης άμυνας όλης της ανθρωπότητας απέναντι στην τρομοκρατία. Οι ΗΠΑ απλώς *παγκοσμιοποίησαν το δικό τους φόβο*.

Τα όρια ανάμεσα στην αντιτρομοκρατική πάλη και τον πόλεμο ως εκδήλωση διακρατικής βίας χάθηκαν, ο εσωτερικός και ο εξωτερικός εχθρός, το Κράτος και «ο παραβάτης» συγχωνεύθηκαν και οι εναλλασσόμενοι «αόρατοι εχθροί/φίλοι» έγιναν ορατοί μέσω διεθνούς διακιβέρνησης.

Η παγκοσμιοποίηση της προσοδίας μετουσιώθηκε σε παγκοσμιοποίηση του φόβου και της ανασφάλειας με *προαναγγελίες* παγκόσμιας καταστολής, ολοκληρωτικών ελέγχων και αναστολής του Κράτους δικαίου.

Τα έθνη-κράτη δεν μπόρεσαν να διαχειριστούν τα μεγάλα παγκόσμια προβλήματα, ούτε ο ΟΗΕ να καταστεί αξιόπιστο υποκείμενο διεθνούς διαλόγου, καθώς –εν αγνοία τους;– είχε δημιουργηθεί ένα νέο *imperium*, στο πλαίσιο δράσης του οποίου οι ΗΠΑ προσπαθούν να ελέγξουν όλες τις εξουσίες.

2. Πριν λίγες μέρες

Κι ύστερα αζολοιόθησαν οι επεμβάσεις στο Αφγανιστάν και στο Ιράκ και τα επόμενα τρομοκρατικά χτυπήματα με τραγικότερο αυτό στη Μαδρίτη στις 11/3/2004.

Δεν αρκούσαν πλέον οι εσωτερικοί τρομονόμοι ή ευρωτρομονόμοι για να διαχειριστούν την ευρωπαϊκή πλέον τρομο-ιστερία, αλλά κρίθηκε ότι πρέπει το ρόλο της ασφάλειας του πλανήτη ν' αναλάβουν οι στρατιωτικές δυνάμεις του NATO.

Η Ελλάδα λόγω (και) των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 (προσ)κάλεσε το NATO να συνδράμει στην ασφάλεια των αγώνων αυτών.

Είναι γεγονός ότι η μετάλλαξη του πολιτικού παιχνιδιού σε αγώνα επικράτησης με βίαια μέσα (εκτός κανόνων και ορίων) έχει μετουσιώσει την τρομοκρατία σε σκιά κάθε συστήματος κυριαρχίας.

Η παγκόσμια υπερ-τρομοκρατία ενεργοποιεί τόσο μηχανισμούς ασφάλειας της παγκοσμιοποίησης όσο και μηχανισμούς αντιμετώπισης μιας παγκοσμιοποιημένης ανασφάλειας.

Η αναγκαιότητα άμυνας κατά της τρομοκρατίας και η επέκταση της κατάστασης ανάγκης ή των εξαιρετικών περιστάσεων οδηγούν όμως όλο και συχνότερα σε ρήτρες *περιοριστικές της ελευθερίας* (ασφάλεια, δημόσια τάξη) που θέτουν σε σοβαρό κίνδυνο τα θεμελιώδη δικαιώματα.

Το κρίσιμο συνεπώς ερώτημα που τίθεται είναι αν οι έκρυθμες καταστάσεις νομιμοποιούν θεμιτές εκτροπές από τη νόμιμη τάξη, αν δηλ. νοείται αυτοαναίρεση της εγγυοδοτικής λειτουργίας του δικαίου ή και άρση της αυταξίας του ανθρώπου.

Αν προβλέπεται άρση ισχύος διεθνών και ευρωπαϊκών συμβάσεων ή εθνικών συνταγμάτων. Αν «νομιμοποιείται» η περιστολή ελευθεριών και η «οριοθέτηση» της δημοκρατίας.

Μπορεί ο νέος *ψευδο-διπολισμός* (Αυτοκρατορία ΗΠΑ vs Παγκοσμιοποιημένης «τρομοκρατίας») να καθιστά όλον τον πλανήτη επικίνδυνο (και για όλους), μπορεί τα *Εθνικά Συντάγματα* και η Δημοκρατία σε συνθήκες παγκοσμιοποίησης να υφίστανται έντονες (συμ)πιέσεις, τούτα όμως δεν σημαίνουν ότι καταργήθηκε η διεθνής και η εθνική έννομη τάξη.

Στο σημείο αυτό θέλω να διατυπώσω ορισμένα ερωτήματα:

Το ελληνικό Σύνταγμα (άρθρο 27§2) επιτρέπει χωρίς νόμο τέτοια πρόσκληση και τέτοια δράση του NATO καθώς μάλιστα δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 48 § 1 του ελλ. Συνταγμ. «περί καταστάσεως πολιορκίας» (λόγω άμεσης απειλής της εθνικής ασφάλειας);

Ο καταστατικός χάρτης του *ΟΗΕ* (άρθρο 1) πόσο συμβατός είναι με παρόμοιες επιχειρήσεις οι οποίες θέτουν σε κίνδυνο την ειρήνη;

Πώς το *NATO* «επεμβαίνει» σε μη κηρυχθέντα πόλεμο χωρίς την άδεια του Συμβουλίου Ασφαλείας του *ΟΗΕ*;

Ο ορατός/άορατος εχθρός «διεθνής Τρομοκρατία» δεν οδηγεί αυτομάτως και *αυτεπαγγέλτως* ούτε σε κανόνες παρέκκλισης (από την πλευρά του διεθνούς δικαίου), ούτε σε περιορισμούς της εξωτερικής εθνικής κυριαρχίας (από την πλευρά των κινδυνευόντων Κρατών).

Πιστεύω ότι η πρόσκληση στο *NATO* για να παίξει το ρόλο του *προστάτη των αιθέρων και των θαλασσών* (ένα είδος *super-Rabo*) παραβιάζει την ήδη διάτρητη διεθνή έννομη τάξη, απαξιώνει ακόμα περισσότερο τον *ΟΗΕ* και ακυρώνει την ουσία της εθνικής κυριαρχίας.

3. Πριν το χάος

Το δικαίωμα άμυνας κατά της τρομοκρατίας δεν σημαίνει επιστροφή στη βαρβαρότητα, παραβίαση στοιχειωδών αξιών του πολιτισμού, επιβολή μιας *δικαιοσύνης της εκδίκησης*, επιλεκτική ευαισθησία για τ' ανθρώπινα δικαιώματα.

Η διεύρυνση του ελλείμματος ανοχής, η

παγκοσμιοποίηση της καταστολής και η συναφής αναστολή των ελευθεριών παραβιάζει την ειρηνική οικουμενική δημόσια τάξη. Η Δημοκρατία έχει κανόνες που δεν μπορούμε να τους αλλάζουμε κατά βούλησιν ή κατά το συμφέρον μας.

Η ελευθερία, η ασφάλεια και η δικαιοσύνη ως αξίες, ως δημόσια και κοινωνικά αγαθά αλλά και ως αναγκαίοι όροι εύρυθμης λειτουργίας του δημοκρατικού πολιτεύματος, προϋποθέτουν εναρμόνιση ή έστω κοινή φορά και πορεία. Δεν είναι δηλαδή επιτρεπτό ή ανεκτό να θυσιάζεται η μια αξία στο όνομα της προάσπισης της άλλης. Κατά συνέπεια θα τις αντιμετωπίσουμε ως ενιαίο και αδιάσπαστο τρίπτυχο και δεν θ' αφήσουμε να εκφυλιστούν σε ανελεύθερα συστήματα. Δεν επιτρέπεται να ενταφιάζουμε –στο όνομα της προστασίας του δυτικού πολιτισμού– όλες τις αρχές και τις αξίες του δυτικού πολιτισμού. Το αίμα των αθών θυμάτων του χθες δεν δικαιώνεται με το αίμα/το φόβο/την απειλή των αθών θυμάτων του αύριο. Η εκ του πλαγίου υπέρβαση του Συντάγματος (λαϊκή κυριαρχία, ειρήνη κ.λπ.) και η τυφλή υπακοή σε μανιχαϊστικά σχήματα διαίρεσης του κόσμου (τρομοκράτες, οι άλλοι - αντιτρομοκράτες, εμείς) μας καθιστούν συνεργούς σε έγκλημα κατά της ιστορίας του Ανθρώπου, ακόμα και αν πιστεύουμε ότι την υπηρετούμε.

Πρέπει κατά συνέπεια να υπάρχει και πολιτική απάντηση στην τρομοκρατία αλλά κυρίως να ξαναπαρεί η πολιτική στα χέρια της τη μοίρα της Ανθρωπότητας με γνώμονα την ευημερία των λαών.

Στο πολιτικό επίπεδο τίθεται σε πρώτη προτεραιότητα ο επαναπροσδιορισμός του υπερασπισίμου χώρου.

Αν η ασφάλεια είναι κοινό αγαθό, τότε η επιλογή της επιθετικής ή αμυντικής λογικής προϋποθέτει συναίνεση των κρατών αλλά και των λαών ως προς τους στόχους και τα μέσα.

4. Πριν τον Αύγουστο 2004

Ως προς τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το μόνο μήνυμα (που μας απόμεινε να στείλουμε) είναι όχι ότι γίναμε φρούριο για ένοπλους αθλητές αλλά ότι –αντιστρέφοντας τη διαδικασία των αρχαίων– γκρεμίσαμε τα τείχη της πόλης πριν εισέλθουν οι Ολυμπιονίκες.

Μόνον μια «ανοχύρωτη» παγκόσμια πόλη της ειρήνης μπορεί να σταθεί όρθια απέναντι στην Τρομοκρατία και την Αυτοκρατορία.

Όλα τ' άλλα κινούνται στο χώρο του φόβου, άρα ουδεμία σχέση έχουν με το Ολυμπιακό Ιδεώδες.